SCO Defensie
SAMENWERKENDE CENTRALES VAN OVERHEIDSPERSONEEL

Postadres:
Johan van Oldebarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
Tel: 085-8900470

Aan: de Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst
D.t.v. Secretariaat CAOP
Postbus 556
2501 CN 's Gravenhage
administratie.caopjuridisch@caop.nl

Onderwerp: Adviesaanvraag Groeiplan Defensie **Nummer:** 26-0001 **Datum:** 12-01-2026

Geachte voorzitter en leden,

De Samenwerkende Centrales van Overheidspersoneel (SCO) richten zich eenzijdig tot u voor een advies als bedoelt in artikel 17 eerste lid van het Besluit georganiseerd Overleg Defensie (BGOD). De SCO vraagt u een advies uit te brengen over de vraag in hoeverre de Staatssecretaris van Defensie (STAS) open en reëel overleg heeft gevoerd over met het Groeiplan Defensie (24 juni 2025, SOD/25.0411) wijzigen dan wel afwijken van de Regeling Overleg bij Reorganisaties (ROR) en de Uitvoeringsregeling Reorganisaties Defensie (URD) als bedoeld in artikel 3 lid 1 BGOD en de door de STAS gehanteerde overleghouding. Voorts vragen wij u een advies te geven over de vraag of het door de STAS voorgestelde Groeiplan Defensie in zijn geheel dan wel deels onder de overeenstemmingsplicht van artikel 3 lid 3 BGOD valt.

Hieronder zullen wij onze adviesaanvraag kort nader toelichten.

Algemeen
De afspraken met betrekking tot reorganiseren binnen het ministerie van Defensie zijn vastgelegd in de ROR en de URD. Beide regelingen zijn na het bereiken van overeenstemming tussen de werkgever en de vakbonden in het georganiseerd overleg vastgesteld. Respectievelijk in 1999 voor de ROR (AFR/99.01056 en SOD/00.00001) en voor de URD geldt dat initieel in 2009 en later over de actualisering daarvan in 2012 (AP/02.00638 en AP/12.00787). Hetzelfde geldt ook voor de nota Kaders en uitleg uitvoering reorganisaties (REO/13.00195). In deze nota is nadrukkelijk neergelegd dat met de centrales van overheidspersoneel afspraken zijn gemaakt over kaders en spelregels die leidend zijn bij de uitvoering van reorganisaties.

Gelet op het voorgaande moet worden vastgesteld dat de afspraken met betrekking tot reorganisaties binnen het ministerie van Defensie dan ook niet zomaar eenzijdig kunnen worden gewijzigd. Ook de SCO waren (zie arbeidsvoorwaardenovereenkomst 2021-2023) en zijn van mening dat in het huidig tijdsgewricht vanwege de geopolitieke situatie de bestaande voorschriften met betrekking tot reorganisaties aangepast kunnen worden. In het overleg hebben de SCO deze bereidwilligheid laten zien met concrete voorstellen. De SCO zijn van mening dat het wijzigen van deze afspraken niet eenzijdig door de werkgever kan gebeuren.

In uw uitspraak van 29 oktober 2020, in de arbitrage over het geschil tussen de werkgever Defensie en de centrales van overheidspersoneel over de uitvoering van de afspraken uit het AV-akkoord inzake de employability organisatie, onderkent uw commissie dat: “Er kunnen goede redenen zijn om een gemaakte afspraak opnieuw ter discussie te stellen, maar dat betekent dat de werkgever de vakorganisaties moet overtuigen dat het vasthouden aan de oorspronkelijke afspraak niet zinvol is.” (AAC 105 ABB/2020/12977)

Wij zijn dan ook van mening dat de werkgever niet de in het verleden gemaakte afspraken eenzijdig kan wijzigen. Te meer niet nu deze onder het overeenstemmingsvereiste tot stand zijn gekomen.

Open en reëel overleg
Het overleg op grond van het BGOD dient open en reëel te zijn. Om dit te toetsen hanteert uw commissie diverse criteria, waaronder dat het overleg;

- Geen vaststaande uitkomst heeft:
- Op een moment gebeurt dat het overleg nog daadwerkelijk invloed heeft op de besluitvorming;
- Gericht is op overeenstemming;
- Plaats vindt op basis van gedeelde relevante informatie.

De STAS blijft terugkomen op de (in zijn ogen) lange duur van het overleg. Echter vastgesteld moet worden dat dit voor een groot deel aan hemzelf te wijten is, nu hij feitelijk niet over verschillende oplossingen of andere modaliteiten wilde spreken, behalve over het door hem voorgestane Groeiplan Defensie. Niet de duur van het overleg maakt het overleg wel of niet open en reëel, maar de gewisselde inhoud en de wijze waarop het overleg gevoerd wordt.

Ondanks het feit dat de STAS van mening is dat in zijn ogen het overleg te lang loopt heeft hij in zijn overleghouding op geen enkel moment blijk gegeven dat hij zijn standpunten wilde aanpassen om te komen tot een door alle partijen gedragen uitkomst van het overleg. Dit in tegenstelling tot de SCO die in diverse brieven, die ook op verzoek van de werkgever zijn opgesteld zijn, en in verschillende SOD vergaderingen zijn besproken ten einde elkaar in het overleg te kunnen vinden. Het gebruik van de Bijlage Groei (AP/25.0173) en de gedane voorstellen in de brieven van 16 oktober 2025 (SOD/25.0659) en van 8 december 2025 (SOD/25.0823) zijn daarvan duidelijke voorbeelden.

Uit de uitspraken gedaan door de STAS in het SOD overleg waarin keer op keer door hem werd gezegd dat de URD vervangen moet worden door het Groeiplan Defensie. Niet alleen in het SOD maar ook in de Tweede Kamer (19 juni 2025, Tweede Kamer 2024-2025, 36 600 X, nr. 88 blz 22/23) maakt dat de uitkomst van het overleg voor de STAS vaststond; de URD moet van tafel en de ROR aangepast overeenkomstig het Groeiplan Defensie. De uitkomst van het overleg stond voor de STAS op voorhand vast en hieruit volgt dat hij geen overeenstemming wilde bereiken over een andere uitkomst dan het vaststellen van het Groeiplan Defensie zoals door hem voorgesteld.

Op verschillende momenten is door de STAS aangegeven dat de reorganisatietrajecten te lang duren, gemiddeld 15 maanden. Door de SCO is gevraagd om een onderbouwing van deze termijn en een uitsplitsing daarvan in processtappen, zodat duidelijk is welke speler voor welk deel en duur daarvan verantwoordelijk is. In een later stadium is ook niet onderbouwde stelling neergelegd dat van de reorganisaties die in 2026 gaan plaatsvinden voor één derde bestaan uit zogenoemde Kleinschalige organisatiewijzigingen van 50 functies. Doel van het delen van informatie is gericht op een op feiten gebaseerd overleg en in casu de wijziging van het reorganisatieproces. Uit een eigen inventarisatie van de SCO blijkt dat veel tijd gespendeerd wordt aan interne processen bij Defensie en niet aan het deel van het reorganisatieproces waarin de SCO kijken naar de personele gevolgen. Vastgesteld moet worden dat de STAS de hem beschikbare feitelijke informatie niet heeft willen delen met de SCO.

Gedurende de vele overleggen zijn er van de zijde van de SCO vele suggesties gedaan waar te beginnen met het aanpassen van de processen en waar men mogelijkheden voor aanpassing ziet. De STAS herhaalt slechts dat het URD van tafel moet. Vastgesteld moet worden dat menig door de SCO uitgestoken hand door de STAS is afgeslagen en dat de uitkomst van het overleg voor hem vaststond. Immers het Groeiplan Defensie moest

vastgesteld worden. Er is dan ook geen open en reëel overleg gevoerd.

Overeenstemmingsvereiste
Artikel 3 derde lid BGOD schrijft voor dat over de rechten of verplichtingen van individuele militaire ambtenaren of individuele ambtenaren overeenstemming moet worden bereikt in de sectorcommissie.

Doel van ROR en URD is het borgen van een zorgvuldig reorganisatieproces voor zowel de consequenties voor de bedrijfsvoering, als die voor de toepassing van het arbeidsvoorwaardelijke instrumentarium voor de bij een reorganisatie betrokken medewerkers. In het URD proces worden de individuele rechten en plichten van defensiemedewerkers geborgd. In de reorganisatieplannen wordt namelijk in de personeelsparagraaf vastgelegd hoe er omgegaan wordt met de personele gevolgen van de reorganisatie, moet er verhuisd worden of niet, vervalt de functie of niet, verandert het samenstel van de werkzaamheden etc. Daarmee worden de individuele rechten en verplichtingen van (militaire) ambtenaren geraakt. Dat geldt ook in tijden van groei van een organisatie waarin boventalligheid minder snel voor de hand ligt. De SCO achten het dan ook van groot belang dat de personele gevolgen van de reorganisatie ook in deze gevallen kan worden getoetst.

Zoals hierboven al aangegeven zijn de ROR en de URD na overeenstemming in het sectoroverleg vastgesteld. Alleen al het gegeven dat er overeenstemming is bereikt maakt dat het overeenstemmingsvereiste van artikel 3 derde lid BGOD van toepassing is. Deze eerdere overeenstemming brengt met zich mee dat deze regelingen niet zonder meer kunnen worden ingetrokken of gewijzigd. Zie ook uw hierboven aangehaalde uitspraak van 29 oktober 2020 (AAC 105 ABB/2020/12977).

Tot slot
Gelet op de complexiteit van dit onderwerp willen wij u verzoeken ons een redelijke termijn te bieden om aanvullende stukken in te dienen.

Namens de Centrales van Overheidspersoneel,

AC:	ACOP:	CCOOP:	CMHF:
J.J.C. Debie	S.K. Schuitema	J.A. Kropf	R. Verkuijl